

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi kasvinjalostustoiminnan edistämisestä annetun lain 2 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Kasvinjalostustoiminnan edistämisestä vuonna 1977 annetun lain mukaan peritään kaupassa myytävästä siementavarasta kasvinjalostusmaksua. Kasvinjalostajille jaetaan kasvinjalostustukea määrä, joka vastaa perittyjen kasvinjalostusmaksujen määrää. Maksun suuruus on säädetty laissa.

Esityksessä ehdotetaan kasvinjalostusmaksuja korotettavaksi.

Lakiesitys liittyy vuoden 1987 tulo- ja menoarvioesitykseen ja se tulisi käsitellä tulo- ja menoarvion käsittelyn yhteydessä. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 1987.

PERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja ehdotetut muutokset

Kasvinjalostustoiminnan edistämisestä 8 päivänä joulukuuta 1977 annetun lain (896/77) mukaan on kaupan pidettävästä, laissa mainittujen pelto- ja nurmikkoviljelyyn käytettävien kasvilajien siementavarasta suoritettava valtiolle kasvinjalostusmaksua. Valtion tulo- ja menoarvioon on lain mukaan otettava vuosittain kasvinjalostustoiminnan edistämiseen käytettäväksi määräraha, joka vastaa sitä määrää, jonka arvioidaan kysymyksessä olevan vuoden aikana kertyvän muusta kuin maatalouden tutkimuskeskuksen toimesta jalostettujen lajikkeiden siementavarasta lain nojalla suoritettavina kasvinjalostusmaksuina. Lain mukaan suoritetaan sanotusta määrärahasta muille kasvinjalostajille kuin maatalouden tutkimuskeskukselle kasvinjalostustukea määrä, joka vastaa jalostajan kehittämien lajikkeiden osalta kannettujen maksujen määrää. Kasvinjalostustukea voidaan suorittaa myös ulkomaiselle kasvinjalostajalle edellyttäen, että suomalaisella kasvinjalostajalla on vastavuoroisesti oikeus saada vastaavaa tukea ulkomaisen kasvinjalostajan kotimaassa. Se osa määrärahasta, jota ei jaeta kasvinjalostajille

suoraan kasvinjalostustukena, käytetään kotimaisen kasvinjalostustoiminnan edistämiseen ja siihen liittyvään tutkimukseen.

Hyväksyessään mainitun lain eduskunta edellytti, että maatalouden tutkimuskeskuksen kasvinjalostuslaitokselle osoitetaan tutkimuskeskuksen lajikkeista kertyviä kasvinjalostusmaksuvaroja vastaava määrärahanlisäys. Maatalouden tutkimuskeskukselle on tulo- ja menoarviossa vuosittain osoitettu kasvinjalostustoimintaan erillinen määräraha, joka vastaa maatalouden tutkimuskeskuksen toimesta jalostettujen lajikkeiden siementavarasta suoritettavien kasvinjalostusmaksujen arvioitua määrää.

Kasvinjalostusmaksun suuruus määrätään laissa.

Lakia vuonna 1977 säädettäessä maksu vastasi vilja- ja nurmikkokasveilla runsasta yhtä prosenttia siementavaran myyntihinnasta. Öljykasveilla ja perunalla maksun suuruus määrättiin lähinnä niin, että siitä aiheutuva kustannus hehtaaria kohti laskettuna tuli suhteellisesti saman suuriseksi kuin viljoilla.

Maksuja on korotettu vuonna 1982 annetulla lailla (1038/82). Maksuja korotettiin tuolloin keskimäärin 70 prosentilla. Korotus vastasi vuo-

den 1977 jälkeen tapahtunutta hinta- ja kustannustasossa tapahtunutta muutosta.

Maksut ovat nykyisin kasvilajiryhmittäin sadalta kilolta seuraavat:

vilja- ja palkokasvit	3,00 mk
nurmi- ja nurmikkokasvit	20,00 mk
öljy- ja kuitukasvit	50,00 mk
peruna	1,20 mk

Siementavaran hinta on noussut vuosina 1983—86 keskimäärin 30—35 prosenttia.

Kasvinjalostusmaksun suuruutta arvioitaessa on aihetta kiinnittää huomiota myös muissa maissa perittävien vastaavien kasvinjalostajanoikeusmaksujen suuruuteen. Useimmissa Euroopan maissa on säädetty kasvinjalostajanoikeuksia koskeva laki, jonka mukaan kasvinjalostajalla on keksijän- ja tekijänoikeuteen rinnastettava oikeus saada pieni korvaus siltä, joka käyttää lajikkeen lisäysaineistoa kaupallisesti hyväkseen. Kasvinjalostajanoikeusmaksut ovat huomattavasti korkeammat kuin meillä peritty kasvinjalostusmaksu.

Kasvinjalostajanoikeusmaksujen suuruus sataa kiloa kohti ja markkoissa laskettuna on saatujen tietojen mukaan viljalajikkeista esimerkiksi Ruotsissa noin 11—12 markkaa, Tanskassa 9—10 markkaa, Hollannissa 25 markkaa, Englannissa 12—20 markkaa ja Ranskassa 15 markkaa sekä Saksan liittotasavallassa noin 21—23 markkaa.

Kasvinjalostukseen on viime vuosina monissa maissa investoitu entistä enemmän varoja; varsin huomattavasti myös muissa pohjoismaissa. Biologisten tieteiden, geenin- ja biotekniikan nopean kehityksen mukana näytävät mahdollisuudet kehittää entistä parempia, jopa kokonaan uusia kasviaineistoja oleellisesti lisääntyneet. Tällä on maatalouspoliittista merkitystä ja elintarviketuotantoa edistävä vaikutus.

Kasvinjalostuksen edistyessä tarjolla on yhä enemmän myös ulkomaisia lajikkeita. On syytä huolehtia siitä, että kotimaisen kasvinjalostustoiminnan edellytykset turvataan, niin ettei tärkeimpien maatalouskasvien viljelyssä jouduta riippuvaisiksi ulkomaisesta viljelyaineistosta.

Edellä mainituilla perusteilla kasvinjalostusmaksuja ehdotetaan korotettavaksi keskimäärin 70 prosenttia.

2. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Kasvinjalostusmaksujen kertymä on vuosina 1983—1985 ollut 4,2—4,8 miljoonaa markkaa vuodessa. Maatalouden tutkimuskeskuksen kasvinjalostuslaitoksen osuus tästä kertymästä on ollut 1,0—1,4 miljoonaa markkaa. Lain edellyttämän vastavuoroisuuden perusteella on ulkomaisille kasvinjalostajille, ruotsalaisille, tanskalaisille, norjalaisille ja hollantilaisille, suoritettu kasvinjalostustukea yhteensä 1,4—1,7 miljoonaa markkaa vuosittain. Ulkomailta on vastaavasti saatu kasvinjalostusmaksuja noin 150 000 markkaa. Kotimaisen kasvinjalostustoiminnan edistämiseen ja siihen liittyvään tutkimukseen on vuosittain myönnetty noin 400 000 — 600 000 markkaa.

Nykyisen siementavarakaupan laajuuden perusteella arvioiden kasvaa kasvinjalostusmaksukertymän suuruus lainmuutoksen johdosta noin 8,5 miljoonaan markkaan.

3. Voimaantulo

Esitys liittyy vuoden 1987 tulo- ja menoarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivästä tammikuuta 1987.

4. Säättämisjärjestys

Lakiehdotus olisi käsiteltävä valtiopäiväjärjestyksen 68 §:n mukaisessa uutta tai lisättyä veroa koskevassa säättämisjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

L a k i**kasvinjalostustoiminnan edistämisestä annetun lain 2 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan kasvinjalostustoiminnan edistämisestä 8 päivänä joulukuuta 1977 annetun lain 2 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on 23 päivänä joulukuuta 1982 annetussa laissa (1038/82), näin kuuluvaksi:

2 §

Kasvinjalostusmaksu on kultakin täydeltä sadalta kilolta, pakkauksen paino mukaan luettuna, kasvilajiryhmittäin seuraava:

vilja- ja palkokasvit	5,50 mk
nurmi- ja nurmikkokasvit	33,00 mk
öljy- ja kuitukasvit	70,00 mk
peruna	2,00 mk

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1987.

Helsingissä 10 päivänä lokakuuta 1986

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Ministeri *Matti Abde*

Laki

kasvinjalostustoiminnan edistämisestä annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan kasvinjalostustoiminnan edistämisestä 8 päivänä joulukuuta 1977 annetun lain 2 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on 23 päivänä joulukuuta 1982 annetussa laissa (1038/82), näin kuuluvaksi:

Voimassa oleva laki

2 §

Kasvinjalostusmaksu on kultakin täydeltä sadalta kilolta, pakkauksen paino mukaan luettuna, kasvilajiryhmittäin seuraava:

vilja- ja palkokasvit	3,00 mk
nurmi- ja nurmikkokasvit	20,00 mk
öljy- ja kuitukasvit	50,00 mk
peruna	1,20 mk

Ehdotus

2 §

Kasvinjalostusmaksu on kultakin täydeltä sadalta kilolta, pakkauksen paino mukaan luettuna, kasvilajiryhmittäin seuraava:

vilja- ja palkokasvit	5,50 mk
nurmi- ja nurmikkokasvit	33,00 mk
öljy- ja kuitukasvit	70,00 mk
peruna	2,00 mk

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1987.